

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTÓZÓ SZÖVETKZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiszagzák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfigyelő bizottság felfigyelése mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

A becslések.

Erdélyszerte folyamatban vannak az új adótörvények alkalmazásához szükséges értékbecslések, már a munkálatok kezdeti stádiumában özőnével kapjuk, a panaszokat gazdaközönségünk köréből, amelyek főleg a beépítetlen területek illetőleg a föld tulmagas értékelésére irányulnak, e mellett számos panasz érkezik az erdők és a mezőgazdasági ipari telepek tulságos „felbecslése” miatt is. Részben a törvény közismert hiányai, részben a becsléssel megbízott közegek járatlansága, részben a végrehajtásra vonatkozó renszakszerűség hiánya folytán az a veszély fenyeget, hogy mezőgazdaságunk, amely az eddigiek után is mélyen a tönkremenetel lejtőre került az új adótörvényeknek a jelenlegi becslések alapján való alkalmazása folytán egy újabb, alig helyrehozható csapással sújtassék.

Egyesületünk a beérkezett adatok alapján köteleességszerűen megteszi a szükséges lépéseket a mezőgazdaság tulmagadóztatásának elhárítására, mindaddig azonban amíg ez irányú akciók eredményei mutatkozhatnak a tulmagas becslések folytán a tulságos megadóztatás által fenyegetett gazdáink egyenként is meg kell tegyék az adótörvényben biztosított jogaiknál fogva felszólamlásaikat, elletőleg felebbezéseiket az értékelő bizottság kifogásolt határozatai ellen.

Hogy gazdaközönségünk helyzetét ez irányban megkönnyítsük, az alábbiakban közöljük a törvénynek és a végrehajtási utasításnak a becslések keresztülvitelére vonatkozó részleteit.

A be nem épített ingatlanok jövelelmeire eső adó, vagy röviden földadó, az adótörvény 4. cikke értelmében, a földnek realis bérértéke alapján állapítottatik meg, függetlenül a munka arányának megfelelő jövedelemtől vagy annak kihasználásához szükséges tőke jövedelmétől, a mely utóbbiak a mezőgazdasági üzemek jövedelmi adójának címe alatt kerülnek megadóztatásra. A bérérték megállapítása 3—3 évre a becslőbizottság által állapítottatik meg, ezen időkhöz királyi rendelettel 5 évre hosszabítható meg. A becslés minden község részére külön-külön történik.

Az ingatlanok értékelésére hivatott bizottság a törvény 78. és 70. cikkei értelmében a következőképen állítandó össze: egy pénzügyi kiküldött, a megyei tanács (?) egy megbízottjából vagy városokba a községi tanács

egy megbízottjából, az adófizetők közül sorsolás útján kijelölt egy tagból, a kinek kisorsolását az illetékes járásbíró eszközli a legerősebb megadóztatottak (?) sorából. A földadó kivetéséhez szükséges értékelések végrehajtásához ez a bizottság a fölemvelésügyi minisztérium ágy a kataszteri hivatal egy kiküldöttjével, a házadó kivetéséhez szükséges becslések céljaira pedig egy műszaki szakértővel egészítendő ki.

A becslő bizottságok számára vonatkozólag a végrehajtási utasítás úgy intézkedik, hogy általánosságban minden pénzügyi kerület részére egy bizottság állítandó fel, szükség szerint számuk azonban emelhető vagy csökkenthető. A becslőbizottság falusi községekben a község házában működik, városokban házról-házra jár, működésének megkezdésekor munkatervet dolgoz ki, amelyben feltüntetendő, hogy mely községben, mely napon működik, ez a munkaterv az egyes községek házában kifüggesztendő.

A földbecslő bizottságok a törvény 5. szakasza szerint a következő munkálatok végzésére vannak hivatva.

a. A község határában található földek megnevezését (művelési ágak) megállapítani és összehasonlítás útján csoportosítani és pedig 1. szántóföldek, 2. rétek, legelők, 3. veteményes és gyümölcsös kertek, 4. szőlők, 5. erdők, 6. posványos és terméketlen földek, 7. tavak, kutak, csatornák, 8. bányák, kavicsbányák, homokterületek, 9. faiskolák és díszkertek, 10. háztelkek, 11. üdülőhelyek, parkok, 12. rakhelyek, 13. minden más természetű terület a helyi szükséglet szerint;

b. megállapítani a fenti osztályokon belül a földek minőségét, tekintetbe véve a talaj termékenységét a termelés értékét és a birtok helyzetét;

c. megalkotni egy ideiglenes becslési árszabályzatot, megemlítve az eladási árat és a hektáronkénti közepes bérértéket, amely az összes egy osztálybeli és ugyanazon minőségű földeknél egyenlőnek veendő.

Utóbbi megállapítás céljaira tekintetbe veendő a bérleti szerződések, amelyek közül a legújabbak előnyben részesülnek és a birtokváltozási okmányok, ezek hiányában a hektárra eső közepes brutto jövedelem szolgál alapul, leszámítva belőle a kiadásokat és a közepes vállalkozói nyereséget. Építésre szánt telkek, parkoknál az eladhatási ár közepes kamatja

szolgál bérérték gyanánt, a kamatszámításnál azonban minimálisan 8% számítandó. Olyan területek, amelyeken földmivesek lakásai, vagy állataik és eszközeik elhelyezésére szolgáló épületek emelkednek nem képezik jövedelem meghatározás tárgyát.

A végrehajtási utasításnak az osztályok felállítására vonatkozó része szerint általánosságban nem állapítható meg, hogy az egyes kategóriákon belül hány osztály állítandó fel. Lehet, hogy egy községben egy osztály is elegendő másutt 3—4 osztály is szükséges lehet, a szerint, hogy az egy község határában fekvő földek mennyire vannak minőségre nézve differenciálódva. Legfeljebb azonban 6 osztály veendő fel a kataszteri osztályozás alapján, az esetben ha egy kategóriában esetleg több, mint hat osztály esnék úgy az utóbbiakat a 6. osztályba kell besorozni.

Az értékmegállapításra nézve a végrehajtási utasítás általánosságban kimondja, hogy az új törvény szerint a bérérték obiectiv módon és ez egyminőségű földekre egyformán állapítandó meg. A kataszterben található adatok a jelenlegi érték megállapítására alapul nem szolgálhatnak alapot a föld bére nyújthat csak, azaz a föld hozadéka a tulajdonos munkafelhasználása nélkül.

(Folytatása következik.)

Az új adótörvény és a gazdák.

Számtalan panasz érkezik az E. G. E.-hez az új adótörvény szövevényes intézkedései és a becslő bizottságok irreális becslése miatt.

Mindezek dacára nem győzzük elég nyomtatékkal hangsúlyozni, hogy minden gazda adjon bevallást ivet mert, ellenkező esetben büntetésül másfélszerannyi adóval fogják megérőni. A kitöltésre vonatkozólag ismételtlen is közölünk tájékoztatást.

Ez alkalommal arra óhajtunk rámutatni, hogyan lehet védekezni olykor a szakismeretek teljes hiányával működő, becslőbizottságnak ki nevezett népszámláló bizottságok irreális becsléseiből származható indokolatlanul magas megadóztatás ellen.

A becslő bizottságok munkájuk elvégzésével a községi elől ároságnál kötelesek kifüggeszteni a becslési eredményeket. Ha ezt a gazdaközönség igen magasnak találná, jogában áll a pénzügyigazgatósághoz megfellebbezni.

Gazdák Biztosító Intézete R.-T.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházaitási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Székhelye ideiglenesen Arad később Kolozsvár.
Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron,
Brassóban, Temesváron Nagyváradon,
M.-vásárhelyen, Déván és Nagyenyeden.

Alább közöljük 3 csoportban a föld reális hozadék és értékbecslési táblázatát. Ezek közül az első kb. megfelel a székelyföldi soványabb talajok, a második a mezőségi is ezzel egyenértékű talajok, a harmadik a bánáti talajok érték viszonyainak. Ezen értékek általánosságban mint maximumok vehetők irányadóul a fellebbezéseknél.

Felkérjük T. Gazdatársainkat, hogy szíveskedjenek mielőbb közölni az E. G. E. tükári hivatalával a már ismertté vált értékbecslési adatokat, hogy azokból egy statisztikát állíthas-

sunk össze. Megkerestük egyidejűleg a Bukarestben székelő Orsz. Román Gazdasági Egyesületet a regatbéli adatok közlése céljából, hogy a két országrész becslési adatai között összehasonlításokat vonhassunk.

Felkérte az E. G. E. az összes vármegyei jellegű gazdasági egyleteket az értékbecslési adatok figyelemmel kísérésére és adott esetekben az illetékes pénzügyigazgatóságnál a sérelmek orvoslása céljából szükséges lépések megtételére.

A vagyon és jövedelemadó alapjául szolgáló föld-hozadék és értékbecslési táblázat.

Terület	I osztály.						II osztály.						
	kat. holdankénti hozadék érték						k. holdankénti érték						
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	
I. Székely földi talajokra	Szántó	20	15	12	10	8	5	400	300	240	200	100	100
	Kaszáló	40	30	20	15	10	5	800	600	400	300	200	100
	Legelő	4	3	2	—	—	—	80	60	40	—	—	—
	Kert	60	40	30	—	—	—	1200	800	600	—	—	—
	Erdő	10	8	6	4	3	2	200	160	120	80	60	40
	Szőlő	50	40	20	5	—	—	1000	800	400	100	—	—
	Virágos kert	20	10	5	1	—	—	400	200	100	20	—	—
Mezőségi talajokra	Szántó	40	30	24	20	15	10	800	600	480	400	300	200
	Kaszáló	80	60	40	30	20	10	1600	1200	800	600	400	200
	Legelő	8	5	3	—	—	—	160	100	60	—	—	—
	Kert	80	60	40	—	—	—	1600	1200	800	—	—	—
	Erdő	20	15	10	7	5	3	300	200	240	160	100	60
	Szőlő	100	80	40	10	—	—	2000	1600	800	200	—	—
	Virágos kert	30	20	10	5	—	—	600	400	200	100	—	—
Bánáti talajokra	Szántó	80	60	40	30	20	15	1600	1200	800	600	400	300
	Kaszáló	100	80	60	40	30	15	2000	1600	1200	800	600	300
	Legelő	10	6	4	—	—	—	200	120	80	—	—	—
	Kert	100	80	60	—	—	—	2000	1600	1200	—	—	—
	Erdő	30	20	15	10	7	4	600	400	300	200	140	80
	Szőlő	150	100	60	15	—	—	3000	2000	1200	300	—	—
	Virágos kert	40	30	20	10	—	—	800	600	400	200	—	—

Az 1921. évi állatszámilálási adatok.

Most fejezte be a kolozsvári állattenyésztési és egészségügyi igazgatóság az 1921. évi állatösszeírási adatok összesítését. Az alábbiakban közöljük az összeírás végeredményeit. Az ideai adatokkal egyidejűleg az 1920 évi összeírás adatait is közöljük ez alkalomból a könnyebb összehasonlítás kedvéért.

Köztudomású, hogy pl. szarvasmarha állományunk mindössze kb. 20% kal csökkent a háboru alatt, amely számbeli apadás már régen pótolatlan a természetes szaporulat úján és az idén újabb 20 százalék szaporulatot mutat fel. Állatállományunk számbeli fejlődésében nincsen is hiány, annál súlyosabban érezzük különösen a népies tenyésztésben az állam cél tudatos állattenyésztési politikájának hiányát. A nép kezén levő tenyészanyag fejlesztése érdekében hozott törvényes intézkedéseket a hatóságok képtelenek végrehajtani

A legjobb faluban vagy kivénült hasznavehetetlen apaállatok vannak, vagy egyáltalán nincsenek, azon egyszerű oknál fogva, mert azokat számos helyen mint köztulajdoni kílóra kímélték.

A bikaneveléssel foglalkozó gazdaságok a lefolyt évben jóval kevesebb bikát adtak el, mint amennyit normális körülmények között szoktak. Ha ezek az állapotok továbbra is fennmaradnak a bikaneveléssel foglalkozó gazdaságok száma is csökkenni fog.

Az értékének devalválódásáig felszaporodott állatállományt az új adótörvény horribilis adóval sújja, amennyiben a személyenként 4 darabon felüli szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, kecskék után külön adó fizetendő. Egyrészt az új és magas adók, másrészt a takarmány hiány miatt a gazdák igyekezni fognak tudni felesleges állataikon, ezt azonban a most szigorított vágási tilalom és az újabb részeges kiviteli tilalom igen megnehezíti és az árakat még a mai alacsony árak alá is leszorítja.

Állattenyésztésünk védelme és minőségbeli fejlesztése érdekében legstürgösebb teendőknek tartjuk:

- 1) a községeknek megfelelő fajtájú, minőségű és számu apaállatokkal való ellátását;
- 2) apaállat beszerzési segélyek nyújtását;
- 3) a tenyészállatok, takarmány vetőmagvak vasuti szállításához 75% kedvezmény nyújtását;

Megnevezés	1920. évben	1921. évben	1920. évben	1921. évben	1920. évben	1921. évben	1920. évben	1921. évben	1920. évben	1921. évben
Megye	91556	102515	178063	67347	29835	87030	182273	103407	35826	154160
Alsófőher	90196	133682	199706	81320	32652	104763	207895	104464	45511	174449
Arad	4933	599	2013	2406	3776	219	19008	24796	561	1703
Bihar	1721	677	2157	1300	4082	231	58	22073	24860	776
Beszterce-naszód	4996	41937	31623	10864	9380	10092	29193	8132	7386	7935
Brassó	6062	52091	30050	11505	9331	9834	30580	6388	8114	13112
Csik	36696	94243	101282	18200	30883	17167	107301	38811	30916	56282
Krassó-szörény	37435	165755	143109	19576	24974	17597	133773	37217	28746	50172
Kolozs	237243	89765	111993	138230	13318	68179	551305	232257	79087	255002
Fogaras	220579	125921	131718	186757	12385	90198	630725	219814	84178	358089
Hunyad	8884	13097	26622	17736	195	3872	40190	11376	1295	36998
Máramaros	8257	15522	33685	22181	637	4268	52878	10473	1764	46536
Marostorda	273	100	207	4	26	25	284	378	93	171
Udvarhely	231	147	170	18	30	15	359	308	86	237
Szatmár	44	44	27	2	1	6	46	22	8	13
Szilágy	34	100	57	—	4	9	24	17	7	17
Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok-Doboka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-külföld	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kiskülföld	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Temes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Háromszék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torda-aranyos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	91556	102515	178063	67347	29835	87030	182273	103407	35826	154160

4) a községi legelők kérdésének a föld-reform kapcsán az állattenyésztési érdekek szemelölt tartásával történő rendezését;

5) az apaállat neveléssel foglalkozó gazdaságok területi igényeinek a földreform kapcsán leendő figyelembe vételét;

6) az állattenyésztés és egészségügy fejlesztése érdekében hozott és érvényben levő törvények és rendetek szigorú végrehajtását;

7) az állattenyésztést súlytó adók eltörlését.

8) a forgalom szabaddátételét, vágást és kiviteli tilalom feloldását.

T. B.

Az agrártörvény végrehajtási utasítása.

(Folytatás.)

A második rész a birtokba helyezésre vonatkozó törvényrész végrehajtási utasításait tartalmazza csoportosítván az igényjogosultakat a törvény 92-ik szakaszának 11-ik pontjában előírt intézkedések szerint, a birtokbahelyezésnél csak az egyik kategória teljes kielégítése után lehet a másik kategória földhözjuttatására áttérni.

Olyan helységeken, ahol a művelhető föld nem elegendő az összes igényjogosult falusiaknak 7 k. holdas parcellákkal való földhözjuttatására, valamint ott, ahol a lakosság főfoglalkozása nem a mezőgazdaság, a megyei bizottságok 7 holdnál kisebb parcellákat is alkothattak a birtokbahelyezés céljaira, de semmiesetre sem lehetnek a parcellák 1 k. holdnál kisebbek. A különleges rendelkezésű területeknél ezen határ alá is le lehet szállani.

A parcella megállapításánál tekintetbe kell venni azt a földet, amellyel az igényjogosult rendelkeznek. Ugyanazon kategórián belül a birtokbahelyezésnél a következő sorrend szerint kell eljárni: a) felnőtt férfiak, b) nagy családú férfiak, c) berendezett gazdasággal bírók. Ugyanazon feltételek mellett ugyanazon kategóriában sorrendre nézve sorshuzás útján kell dönteni. A kisajátított föld parcellázására nézve a végrehajtási utasítás említésre méltó újítást nem tartalmaz.

A birtokbahelyezés végrehajtó szervei: 1. a helyi bizottság, 2. a birtokbahelyezési járási bizottság és 3. a vármegyei birtokbahelyezési bizottság. A helyi bizottság áll községi jegyzőből, községi bíróból, felkészükből, igazgató-tanítókból és 2—3 kiküldött falusiból. Falusi kiküldötteknek csak azok választhatók, akiknek 7 hold földnél kevesebbjük van és mozgósítva voltak.

A helyi bizottság állítja össze az igényjogosultak jegyzékét, működését az agrár választmány által megállapított utasítások alapján kezdi meg. Az igényjogosultak jegyzékébe való felvételt a községi jegyző hivatalból és egyéni írott vagy szóbeli kérések alapján eszközli. A kérvények a helyi bizottság által igazoltatnak, amely a katonai helyzet megítélésénél tekintetbe veszi: leszerelési okmányt, behívási parancsot, hadkiegészítő parancsnokságok által kibocsátott igazolványokat stb. stb. Rokkantság elbírálásánál csak az illetékes katonai hatóság igazolványa lehet irányadó, hadiözvegyek vagy árvák elbírálásánál az anyakönyvi kivonat, vagy bármely hivatalos okmány szolgál alapul, foglyoknak vagy eltűnteknek felvétele az esetben

is eszközölendő, ha családjuk nem is kéri ezt, amennyiben halálozásuk a hatóság előtt nincs is bebizonyítva.

A birtokbahelyezési kimutatást a helyi bizottság kiegészíti azon földterület kimutatásával, amellyel a falusiak bírnak alapul véve a tényleges állapotot, lehetőleg a telekkönyv és a kataszteri lapok alapján az igás állat és holt leltár föltüntetésével. A kiállított kimutatás egy példánya a község levéltárában helyezendő el, egy másolat róla 15 napon keresztül kifüggesztve tartandó a község házánál, kihirdetve a községben ezt a helyi szokások szerint.

Az igényjogosultak jegyzékével elégedetlen falusiak felebbezéseiket írásban a községi előjárósághoz nyújtják be, amely azokat a járási bizottságokhoz felterjeszti. Amennyiben a kimutatások összeállítása inkorrekt módon történt vagy a kihirdetés formalitásai figyelmen kívül maradtak, úgy a jegyző, valamint a községi előjáró 5000 leuig terjedő pénzbírsággal büntetnek. A járási birtokbahelyezési bizottság tagjai: 1 járásbíró, a járási gazdasági felügyelő és a birtokbahelyezési központi pénztár egy kiküldöttje. A járási bizottság felülbírálja a helyi bizottság által összeállított kimutatást, a bizottság elnöke az illető községbe kiszállva győződik meg arról, hogy a bejegyzések az igazságnak megfelelően tételtek-e. Kiszállásának ideje a községben közhírré teendő. Az elnök ezen ténykedéséről jegyzőkönyvet vesz föl és tapasztalatairól a járási bizottságnak jelentést tesz, amely az igényjogosultak kimutatására nézve határoz. Az ezen határozat által megállapított kimutatást a községi előjáróságnak küldendő az előbbi módon 15 napon keresztül való közhírré tétel céljából.

A járási bizottság határozatai ellen a megyei birtokbahelyezési bizottsághoz lehet felebbezni, a felebbezések a kihirdetési idő letelte után 15 napon belül a járási bizottsághoz nyújtandók be, amely azokat a megyei birtokbahelyezési bizottsághoz felterjeszti.

A megyei birtokbahelyezési bizottság tagjai: 1 törvényszéki bíró vagy járásbíró, a birtokbahelyezési központi pénztár egy kiküldöttje, a gazdasági tanácsos és egy földmérő. A megyei bizottság dönt legfelsőbb fokban az igényjogosultak felterjesztett kimutatása, valamint az ellene beadott kifogások felett, kötelelességei: a) megállapítja véglegesen az igényjogosultak jegyzékét, b) megállapítja véglegesen az egyes községekben alkalmazandó parcella-nagyságot, c) szükség esetén sorshuzásoknál eljár. Ülései nyilvánosak, határozatai kihirdetendők és írásban kiadandók, róluk másolatok küldendők a járási bizottságnak, amely azokból egy-egy példányt az illető község előjáróságának, a gazdasági tanácsosnak és a birtokbahelyezési központi pénztárnak továbbít.

— Folytatása következik. —

Törvények rendeletek.

A bortermelést ellenőrző bizottság határozata értelmében az Ipari és kereskedelmi miniszterium a bor és pezsgőhamisítások megakadályozására elrendelte, hogy a jövőben csak azoknak a gyáraknak szabad pezsgőt készíteni, melyek erre vonatkozólag speciális felhatalmazással rendelkeznek. Azoknak, akik mindezekig még nem feleltek meg a rendelet határozmányainak, 30 napi haladékot adtak.

Egyleti élet.

Jegyzőkönyv,

mely felvétellett az E. G. E. szőlészeti, borászati és gyümölcsészeti szakosztályának Kolozsvárt, 1921 dec. 7-én tartott ülésén.

Elnökölt: Szász István sz. o. elnök.

Eldadott és jegyzett: Török Bálint.

Jelen voltak: Br. Josika Gábor egyleti elnök, gr. Bethlen György e. alelnök, dr. Eöry István sz. o. alelnök, Ambrosi Mihály (Nagyenyed), Mádly András (Torda), dr. Szentkirályi Ákos, Farkas Árpád (Kolozsvár).

Elnök az ülést megnyitván, utal a változott gazdasági viszonyokra, melyek következtében a gazdaközönségnek az intenzív gazdálkodási rendszerre kell áttérnie. Ezért — ugymond — ma nagyobb jelentőséggel bír a szőlőgazdaság és gyümölcsstermelés mint régen. A szakosztály célja a belterjesebb gazdálkodás lehetőségének utját egyengetni. Bár első ülése ez a szakosztálynak, programot nem ad, mivel a szakosztály programját és megvalósításának lehetőségét ma az élet és a körülmények szabják meg. A szakosztályi ügyrendet az igazgatóválasztmány f. évi október hó 14-1 ülésén elfogadván, a szakosztályt megalakultnak nyilvánítja és felkéri a titkár a tárgysorozat előterjesztésére.

Török Bálint titkár jelentést tesz a lefolyt év termelési eredményeiről, amely szerint a termés mennyiségileg kielégítő, minőségileg kitűnő volt. A termeléshez szükséges eszközök és anyagok ára csökkent ugyan, de még ma sem állanak arányban ezek az alacsony borárakkal, amelyek szűreikor adóval együtt 150—10 L között váltakoztak. Vácsolja a közpincék helyzetét, amelyek képtelenek ma hivatásuk betöltésére. Rámutatva a borértékesítést gátló és ennek következtében a borárakat csökkentő körülményekre, a szakosztály elhatározta hogy:

Az európai hírnevnek örvendő erdélyi bortermelés hírnevének megtartása, öregbítése, a bortermelés színvonalának fentartása és emelése céljából javaslatot terjeszt az igazgatóválasztmány elé aziránt, hogy írjon fel a kormányhoz:

1. A mai borárakkal arányban nem álló magas termelői adó eltörlése és viszonyokhoz mért alacsony fogyasztási adó életbeléptetése érdekében.

2. A borkivitel lehetőségének megkönnyítése érdekében és pedig: a) termelők és borkereskedők részére egyaránt vámmentes kivitel engedélyezése; b) a kivitt telehordókért való biztosíték-fizetési kényszer megszüntetése; c) a kivitt célokra kért waggonoknak megfelelő időben, mennyiségben és minőségben való rendelkezésre bocsátása; d) a vasúti személyzet fegyelmetlenségéből származó dézsmálás megszüntetése és az azokból eredő károk kötelező megtérítése által.

3. Végül a magasabb követelményeknek megfelelő és a nyugati államok hasonló irányú törvényes intézkedéseinek színvonalán álló Erdélyben érvényben levő bortörvénynek a régi királyság területére való kiterjesztése érdekében.

Ambrosy Mihály felhívja a szakosztály figyelmét a direkttermő amerikai szőlőfajták termelésének, a kereskedők által való propagálására. A direkttermők bora igen gyenge minőségű és az

erdélyi borok hírnevének megromlására alkalmas, lévén br. Jósika Gábor és Mádly András hozzászólása után a sz. o. elhatározta, hogy:

A direkttermők termelése tárgyában a szakértők véleményét kikéri, egyébként pedig előbbi szempontból a termelésének felkarolását nem propagálja.

Titkár a szakosztályi elnökség nevében indítványozza, hogy a szakosztály terjeszzen javaslatot a választmány elé a tagok szülőltvány és gyümölcsfa csemete szükségleteinek közösen, kedvezményes áron való beszerzése tárgyában. A szakosztály az indítványt egyhangulag elfogadta és ily értelmű javaslatot terjeszt az igazgató-választmány elé.

Előadó előterjesztése alapján foglalkozott a szakosztály egy borértékesítő szerv létesítésének ügyével. A szakosztály a kérdés tüzetes megvitatásával és ez ügyben való tárgyalások folytatásával a szakosztályi elnökséget megbizta.

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mondva a megjelenésért, az ülést bezárta.

Jegyzőkönyv

mely felvétel az E. G. E. Állattenyésztési és Forgalmi Szakosztályának Kolozsvárt 1921. december 7-én tartott ülésén

Elnökölt: br. Jósika Gábor sz. o. elnök.

Előadóit: dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. ak. igazgató.

Jegyzett: Török Bálint.

Jelen voltak: dr. gr. Bethlen György e. alelnök, Szász István e. alelnök, Mádly András, Farkas Árpád, a helyi Siguranca képviselője stb.

Elnök a szakosztályi ügyrendnek a f. évi október hó 14-i ülésen történt jóváhagyását bejelentve, a szakosztályt megalakultnak jelenti ki, az ülést megnyitja, felkéri titkárt a jegyzőkönyv vezetésére, dr. Szentkirályi Ákost előadása megtartására.

Dr. Szentkirályi Ákos tartalmas előadásban vázolja a kapcsolt területek mezőgazdasági és állattenyésztési viszonyait. Előadása végén indítványt terjeszt elő a juhtenyésztés és gyapju termelés felkarolása tárgyában, — amelynek alapján többek hozzászólása után Elnök határozatilag kimondja, hogy a szakosztály javaslatot terjeszt az igazoló választmány elé a juhtenyésztés és gyapjutermeles felkarolása érdekében a kormányhoz való felirat küldése tárgyában. Egyben felteszi a kérdést a szakosztály, hogy időszerűnek és helyesnek tartja-e az igazgató választmány egy juhtenyésztési és gyapju termelési szakértekezlet egybehívását?

Török Bálint ismerteti az 1921 évi állatösszeírás eredményeit, amelyek szerint az állatállomány 20 százalékkal szaporodott. Vázolja az értékesítési viszonyokat, minek alapján a szakosztály elhatározza, hogy javaslatot terjeszt az igazgató választmány elé, miszerint irjon fel a kormányhoz ismételtlen:

1) az állatkiviteli korlátozások megszüntetése;

2) az állatkiviteli vámok eltörlése;

3) a vágatási tilalom megszüntetése;

4) a községeknek megfelelő fajtájú, minőségű és számu apaállatokkal való ellátása érdekében érvényben levő törvényes intézkedések és rendeletek szigorú és haladéktalan végrehajtása;

5) a legelőügynek az állattenyésztés érdekeinek szemelőtt tartásával történő rendezése;

6) a tenyészállatok takarmány vetőmagvak 75 százalékos vasuti fuvardíj kedvezmény mellett való szállítása;

7) az állatvásári vámok bélyeg, átírási stb. illetékeknek az állatok árához viszonyított arányos összegben való megállapítása tárgyában;

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mondva a tagoknak a megjelenésért, az ülést berekeszti.

Vegyes közlemények.

Halálozás Báró Wesselényi Miklós egyesületünk alapító és igazgató-választmányi tagja, földbirtokos, folyó hó 4-én Kolozsváron 52 éves korában elhunyt. Váratlan elhunytát kiterjedt rokonság gyászolja.

A telepések csalogatása. A zavarosban halászó felelőtlen elemek csalogatják Magyarországra az erdélyi telepéseket, mondván, hogy ott sok román földmives van, aki elcsérélné földjét. Így akarják kicsalni a telepéseket szerény hajlékukból, hogy aztán kakuk módjára bele fészkeljenek. El akarják hitetni, hogy így megszabadulnak birtokuk esetleges elvételének veszedelmétől. Meg vagyunk győződve, hogy egy telepés gazda sem fog akadni, aki felülne az álnok csábításnak és nem ragaszkodna a verejtékes munkájával szerzett földjéhez és otthonához. Kell legyen Romániában jog, igazság és törvény, mely a kiscgazdák jogos tulajdonát megvédeni képes. Bár nehezen és csak áldozatok árán lehetjük azt fel, de meg van a reményünk reá, mert minden arra hivatott faktor és így elsősorban az Erdélyi Gazdasági Egylet, ha nem is dobszó és kürt mellett, de megteszi a telepések érdekében azokat a lépéseket, az összes ez ügyben döntésre hivatott fórumok előtt, amelyeket a telepék zavartalan birtoklása érdekében szükségesnek lát. — Ne üljön fel tehát senki az álnok csábításoknak.

A szapáryfalvai katonaság Szapáryfalva községben november hó első napjaiban tüze- reket szállásoltak el 800 lóval. Szapáryfalván a földmivesek 2016 drb állatjának részére nincs elegendő széna, abrak és szalma, ezeket pedig a katonák elsősorban ott szokták venni, ahol legközelebb kapják. Az agrárreform következtében 218 hold közlegetőt vesztett el a község, úgy, hogy már a nyáron is részben mesterséges takarmányt etettek a gazdák állataikkal. Mivel az apaállatok tartására szükséges legelőt is elvették, a községnek 14.000 L.-ébe került csak az apaállatok eltartása. Ilyen körülmények között felesleges kommentárral kísérnünk a szapáryfalvi földmivesek helyzetét, csupán azt jegyezzük meg még, hogy a községben 25 kut van, így egy kutra naponta 92 állat jut, a községet a teljes vízhiány veszedelme is fenyegeti, nem szólva a beszállással járó állandó kisebb-nagyobb károkról.

Gabonabank. Titulescu pénzügyminiszter Párisban a francia pénzügyi körökkel megállapodott egy román gabonabank felállítására vonatkozólag. A romániai gabona felesleget eddig is Franciaország vásárolta meg nagy részben, az exportáló banksoportok nem feleltek meg sem a kormány Intencióinak, sem a külföldi követelményeknek. Az új banktól remélik, hogy új üzleti erkölcsöket fog plantálni Romániába.

A gabona újabb zár alá vétele. Hihetetlennek hangzik, hogy a kormány most zárolja az ország buza és rozs készletét és azokból készült liszt készleteket, noha ma semmi sem lehetetlen, amint a tapasztalat mutatja. Egymást harsogják túl a mindegyre megjelenő félhivatalosok azzal a hírrel, hogy Romániának mily rengeteg buza feleslege van és hogy hány ezer

wagont exportált eddig, hány ezret akar ezután kivinni feleslegéből és a gabonafélék zárolásának gondolatával foglalkozik a kormány. Megelégette már a földmivelő nép a zárolással járó sok ceremóniát, rendelkezni akar saját munkájának gyümölcse felett. Ezért a legmesszebbmenőleg tiltakozunk a zárolás és az ezzel járó újabb maximálás terve ellen. A városi lakosok drágán fizették a lakásbejelentési nyomtatványokat, a lakáshiány mégsem enyhült. Az adóveket drágán vásárolták meg a földmivesek, azok kitöltése is sok pénzbe került; az új adók horribilis terheket rónak a gazdára, az igavonó állatokért is külön adót kell fizetni. Mindezt miből, ha zárolnak és maximálnak? Mikor lesz már egyszer vége a gazdák zaklatásának és pumpolásának?

Nyersbőr-árak Kolozsváron. Szopós borju-bőr kgr.-ként 20 leu, bivalybőr 15—16 leu.

A kisajátítási munkálatok megkezdése. Garofild földmivelésiügyi miniszter most járta be az erdélyi vármegyéket a földreform előkészületi munkálatának felülvizsgálása céljából. Az adatok minden megyében együtt vannak és a járási bizottságok elnökeinek kijelölése után a végrehajtás munkálatai 1—2 hónapon belül megkezdődnek. A járási elnököket a kolozsvári igazságügyi reszort előterjesztésére az igazságügyminiszter nevezi ki.

Maximálják a buzát. Bukaresti forrásból származó hír szerint legközelebb megjelenik a buza maximális áráról szóló kormányrendelet. Egy vagon buza maximális ára a termelőnél 20.000 leu, a vasuti állomáson 21.000 leu és a hajóállomáson 22.000 leu lesz. Csak azt nem tudjuk, hogy hol fog a kormány Erdély területén feléleget találni?

A krajoval felebbviteli bíróság Brailoiu Teodor Anton elnöklete alatt három ülésében itélkezett az olteniai földbirtokosoknak a kisajátított földekért az agrártörvény alapján megállapított árak ellen beadott fellebbezése tárgyában. A bíróság 3 szóval 2 ellenében kimondta hogy az új agrártörvény alkotmányellenes és igazat adott a földbirtokosoknak anynyiban, hogy a kisajátításnak megfelelő és előzetes kártérítés ellenében kell megtörténnie. Ez az első fellebbezési bírósági ítélet, amely az új agrártörvény alkotmányos volta ellen szól.

HIRDETÉSEK.

Intézői állást keres 40 éves okl. gazdász azonnali vagy későbbi belépésre, ki Kolozsváron a gazd. tanintézetet és Kassán a 10 hetes szeszfőzői tanfolyamot végezte, beszél magyarul és románul. Nagy uradalomban szerzett 14 évi gyakorlata és kitűnő bizonyítványai vannak. Cim a kiadóban. 3354

Fényképeket vennék Románia mezőgazdaságáról megirandó könyvhöz, amelyek a romániai földmivelők életét, munkáját, a mezőgazdaság minden ágát, a termelés minden szakát és a tanyai életet illusztrálják. A fényképeket ajánlott levélben a „Bukaresti Kurir“ kiadóhivatalába (Bucuresti Str. Ilfov 3. I.) kérem pontos jegyzék kíséretében „C. H. jeligére. A megfelelő fényképeket azonnal honorálom, a meg nem felelőket visszaküldöm. Csak nyomdai sokszorozásra alkalmas másolatok jöhetnek tekintetbe. 3358

Tordaaranyos vármegyében fekvő nagyobb gazdaság fővencellért keres azonnali belépésre. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába kéretnek. 3357

Megjelent a földreform-törvény magyar nyelvű végrehajtási utasítása. 22 L. előzetes beküldése ellenében készséggel megküldi az érdeklődőknek a kiadóhivatal.